

"Bazı cezâ-yı sezâsını hazmetmeyen, bir kısım da başkasının etini yemekten dışı çıkarılan ve bazı bir meşhur bektâşi gibi mânâ verenler, yol üzerine çıkıp, gasp ve garet ediyorlar..." ifadelerini izah eder misiniz?

"Ezcümlle: Bazı cezâ-yı sezâsını hazmetmeyen, bir kısım da başkasının etini yemekten dışı çıkarılan ve bazı bir meşhur bektâşi gibi mânâ verenler, yol üzerine çıkıp, gasp ve garet ediyorlar. Daha onların öte tarafında da bir kısım gevezeler vardır; bazı bahane ile parça parça etmek istiyorlar. Öyle ise, ona bir yol veyahut bir balon yapınız."(1)

Bu paragrafta, eski tabirle **meşrutiyet** yeni tabirle **cumhuriyetin** Osmanlı coğrafyasındaki gelişim serüveni ve önündeki engeller tahlil ediliyor. Üstad Hazretleri, demokrasinin önündeki engelleri **cehalet, aşiretçilik, düşmanlık** ve toplumsal farkındalık oluşturmama şeklinde özetliyor. Bunlar meşrutiyetin önünde duran engeller olduğu için, bizim tam manası ile meşrutiyeti sindirip kabul etmemiz, bir asır sürer diye bir öngöründe bulunuyor ki, bu öngörünün ne kadar hakikatli ve isabetli olduğunu biz şu anda daha iyi görebiliyoruz. Zira Türkiye'de tam manası ile demokrasi daha yeni yeni kendine gelmeye başlamıştır. Üstad Hazretlerinin bu hitap tarihine yüz yıl eklendiği zaman tam tamına bizim şu içinde bulunduğumuz zaman dilimine tekabül ediyor ki, şimdilerde derin devlet ve cuntacılık manası deşifre olup gerçek demokrasiye geçiş süreci ivme kazanmıştır.

Evet, bazıları kendisine verilen uygun cezayı beğenmediği, bazıları diğerlerine düşmanlık etmekten faydalı iş yapmaya vakit bulamadığı, bazıları da olayları kendi keyfine ve kıt anlayışına göre yorumlayıp bunu yağma unsuru yaptığı ve bazılarının da gevezelik edip bunu bir bahane ile parça parça etmeye çalıştığı bir ortama elbette meşrutiyet korkar ve gelip yerleşmeye çekinir. Böyle bir durumda ya sağlam ve tehlikesiz bir yol veya bir balonla gelip yerleşebilir.

Netice; bu paragrafta Üstad Hazretleri demokrasinin önündeki engelleri aşmak için bir yol ve balonun yapılmasını teşvik ediyor. Bu yollar ise eğitim ve maneviyatın yeniden ihya edilmesi ve dindar bir cumhuriyet gibi kavramların İslam ile barışık olduklarını fikren ve fiilen göstermektir. Cuntacı ideolojinin tahribatını kahraman hürriyetçiler ve demokratlar tamire çalışıyorlar ve çalışmalıdırlar. Müslüman dünyası da buna samimi bir şekilde destek olmalıdırlar.

(1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar.](#)